

www.turkishstudies.net/language

Turkish Studies - Language and Literature

eISSN: 2667-5641

Research Article / Araştırma Makalesi

INTERNATIONAL
BALKAN
UNIVERSITY
Sponsored by IBU

Avusturya İlkokullarında Arapça Anadil Öğretimi

Arabic Mother Language Teaching in Austrian Primary School

Hüseyin Demir*

Abstract: Most of the children of Arab origin, Austrian citizens or Arab immigrants living in Austria, one of the Central European countries, acquire Arabic as their mother tongue at home; from kindergarten, they learn German as a second language in schools. Mother language education makes a significant contribution to children's self-confidence, the development of a personality and identity formation, and the opportunity to transform their cultural ties with their parents or their countries of origin into a stronger structure. Increasing the educational level of students, needs orientation, skill diversity, development of opportunity and gender equality are among the primary goals of the Austrian education system. In Austria, German is the official language of instruction and good language skills are essential not only for German lessons but also for a student's school success. For this reason, giving Arabic mother language lessons as an elective course to Arab students in Austrian primary schools by the Austrian Ministry of Education will cause the student to master two languages and thus have self-confidence thanks to the support of mother language education. This self-confidence will also be reflected in the academic success of the student. This study covers the importance, historical development of Arabic mother tongue-based courses and how the education and training of these courses are given to the students of Arab Austrians or Arab immigrants, who are between the ages of 6 and 10 studying at public primary schools within the framework of the Austrian state language policies especially in the capital Vienna and seven other states, to learn German better.

Structured Abstract: Austria, one of the European countries that went to restructuring after the World War II, brought the family and children with them due to the prolongation of their stay. After that, Austrian schools - especially primary and secondary schools in metropol cities - came face to face with foreign children of the guest-worker families for the first time. The first mother language lessons started under the bilateral agreements of the countries between 1972 and 1991 in the state of Vorarlberg in the west of Austria under the name of an additional course in Serbian-Croatian, Slovenian and Turkish, and then in the other eight provinces of Austria with different mother languages. Lessons started to be given. Teachers who gave language lessons were financed by the countries they came from based on the principle of rotation, after nearly four or five years, they returned to their home countries and were sent by their teachers. The aim of the teachers was to develop the students' mother language, to provide a cultural connection by informing them about their own countries, and to help them continue their education without difficulty after returning to their countries. Afterwards, it was observed that many guest workers had no intention of returning to their countries in the near future and most of the children were born in Austria, and by the beginning of 1990, the bilateral agreements between the countries ended and the teachers of the mother language lessons were assigned to the schools by the Austrian

* Dr. Öğr. Üyesi, Bartın Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Çeviribilim Bölümü
Asst. Prof. Dr. Bartın University, Faculty of Letters, Department of Translation Studies
ORCID 0000-0003-3302-5741
hueseyindemir@hotmail.com

Cite as/ Atıf: Demir, H. (2020). Avusturya ilkokullarında Arapça anadil öğretimi. *Turkish Studies - Language*, 15(3), 1149-1162. <https://dx.doi.org/10.47845/TurkishStudies.45348>

Received/Geliş: 15 July/ Temmuz 2020

Accepted/Kabul: 15 September/ Eylül 2020

Copyright © INTAC LTD, Turkey

Checked by plagiarism software

Published/Yayın: 30 September/ Eylül 2020

CC BY-NC 4.0

Ministry of Education. In this study, where descriptive research and literature review method is used, Arabic mother language lessons given to students of Arab origin have been examined in the context of Austrian language policies, based on the importance of second language acquisition (German) in Austrian primary schools. It was aimed to attend Arabic language courses in order to ensure that children of Austrian citizens or Arab immigrants feel confident, develop a personality and identity formation, and find the opportunity to transform their cultural characteristics into a more solid structure with their parents or countries they have come from. Arabic language teaching began to be implemented in the 1990s and has become widespread in educational institutions in eight provinces of Austria. According to the latest statistical data, Turkish was ranked first among 26 different mother tongue courses, and second place was Bosnian / Croatian / Serbian and third place was Arabic. A total of 3129 students, 13 male teachers and 19 female teachers, 32 teachers in total, have been taught Arabic language at all educational institutions, including 2273 elementary school students, 570 secondary school students and 286 students attending Arabic language classes. Of the 32 teachers, 2 are Egyptian, 1 is Moroccan, 5 are Syrian, 1 is Tunisian and 23 are of Arab origin with Austrian citizenship. Arabic mother language lessons, 1 teacher for 86 students, 11 teaching hours in 3 primary schools in Kärnten state, 3 teachers for 189 students, 26 teaching hours in 12 primary schools in the state of Niederösterreich, 1 teacher for 132 students, 27 teaching hours in 7 primary schools in the state of Oberösterreich, 3 teachers for 176 students, 24 teaching hours in 8 primary schools in Salzburg state, 2 teachers for 300 students, 35 teaching hours in 11 primary schools in Styria, 1 teacher for 72 students, 12 teaching hours in 3 primary schools in Tyrol, 16 teachers in Vorarlberg 2 teachers were given to 211 students, 23 teaching hours, and 19 teachers were given to 1960 students, 410 teaching hours at 50 primary schools in the state of Wien. Efforts have been made to address the cultural differences, misunderstandings and insecurities included in the education curriculum in Arabic primary language lessons given in Austrian primary schools, to assist in the formation and integration of mother language teaching, and the development of biculturalism, the development and consolidation of bilingualism. The teaching of Arabic as a mother tongue has not yet been fully satisfactorily integrated into school life because of the conditions that are not sufficient, even though other mother language teaching has an important place in the education curriculum and bilingualism is a principle to be made. These reasons for this are that the number of student enrollments is high, the main language course is a non-binding applied elective course, the lessons are given in the afternoon, the lesson hours are not given, the report card is not given, the reputation against the mother tongue is less, the learning of normal school lessons is more prominent. Many parents who know the meaning and importance of their mother language education by taking private lessons in learning their mother language due to the fact that their teacher salaries are low, their mother language teachers are not better integrated in school life, parents do not have much knowledge about mother language education, they are trying to overcome this shortcoming.

Keywords: Arabic Teaching, Mother Language, Primary School, Austria, Austrian Educational System.

Öz: Orta Avrupa ülkelerinden birisi olan Avusturya’da yaşayan Arap kökenli Avusturya vatandaşı veya Arap göçmen çocukların çoğu, evde anadili olarak Arapçayı edinmekte olup; anaokulundan itibaren ikinci bir dil olan Almancayı da okullarda öğrenmektedirler. Anadili öğrenimi çocukların kendilerine özgüven duymalarına, bir kişilik ve kimlik oluşumunun geliştirilmesine ve ebeveynlerinin veya gelmiş oldukları ülkeleri ile de kültürel bağlarının daha sağlam bir yapıya dönüştürme imkânını bulabilmelerine önemli bir katkı sağlamaktadır. Öğrencilerin eğitim düzeyinin artırılması, ihtiyaç yönelimi, beceri çeşitliliği, fırsat ve cinsiyet eşitliliğinin geliştirilmesi Avusturya eğitim sisteminin öncelikli hedefleri arasındadır. Avusturya’da Almanca, resmi eğitim dili olup iyi derecede dil becerilerine sahip olmak sadece Almanca dersleri için değil bir öğrencinin okul başarısı için de oldukça önemlidir. Bu sebeptendir ki Avusturya Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Avusturya ilkokullarında Arap kökenli öğrencilere seçmeli ders olarak Arapça anadil derslerinin verilmesi, öğrencinin anadil eğitimi desteği sayesinde iki dile hakim olmasına ve dolayısıyla kendine özgüven duymasına sebep olacaktır. Bu özgüven de öğrencinin akademik başarısına yansıtacaktır. Bu çalışmanın amacı Avusturya devleti dil politikaları çerçevesinde ülkenin başkenti Viyana başta olmak üzere diğer yedi eyalette bulunan devlet ilkokullarında eğitim gören 6 ile 10 yaş arasındaki Arap kökenli Avusturya vatandaşı veya Arap göçmen öğrencilerin Almancayı daha iyi öğrenebilmeleri için verilen Arapça anadil derslerinin önemini, tarihi gelişimini, derslerinin eğitimi ve öğretimi kapsamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Arapça Öğretimi, Anadil, İlkokul, Avusturya, Avusturya Eğitim Sistemi.

Giriş

İyi eğitilmiş, verimli ve nitelikli bir nüfus Avusturya'nın sosyal ve ekonomik refahı için temel öneme sahiptir. Eğitim, bireylerin sosyal, ekonomik ve kültürel yaşama etkin bir şekilde katılabilecek bilgi, tutum ve becerilere sahip olmalarını sağlamada önemli bir faktördür. Öğrencilerin eğitim düzeyinin artırılması, ihtiyaç yönelimi, beceri çeşitliliği, fırsat ve cinsiyet eşitliliğinin geliştirilmesi Avusturya eğitim sisteminin öncelikli hedefleri arasındadır. Avusturya'da Almanca, resmi eğitim dili olup iyi derecede dil becerilerine sahip olmak sadece Almanca dersleri için değil bir öğrencinin okul başarısı için de oldukça önemlidir. Avusturya'da yaşayan Arap kökenli Avusturya vatandaşı veya Arap göçmen çocukların çoğu, evde anadili olarak Arapçayı edinmekte olup anaokulundan itibaren ikinci bir dil olan Almanca dilini de öğrenmektedirler. Çocukların kendilerine özgüven duymaları, bir kişilik ve kimlik geliştirmeleri gelmiş oldukları ülkeleri ile de kültürel özelliklerini daha sağlam bir yapıya dönüştürme imkânını bulabilmeleri için, anadili öğrenimi çok büyük bir önem taşımaktadır. 5 yaşında başlayan zorunlu anaokulu eğitiminden sonra çocukların eğitim için ilk adımlarını attıkları ilkokullarda anadillerinin daha iyi bir şekilde gelişmesinin sağlanması, farklı Avrupa ülkelerinde göçmen çocuklara anadil öğretimi kaldırılması söz konusu iken Avusturya'da eğitimin bütün aşamalarında çocuklara anadil öğretimi devlet tarafından finanse edilerek desteklenmektedir (Guus ve Yağmur, 2013; Cillia, 2006; Das österreichische Schulsystem, 2020).

1. Avusturya'da Yabancılara Anadillerinin Öğretiminin Önemi ve Tarihsel Gelişimi

Göçmen kökenli çocukların anadillerinin yeterli olmaması ve ileriki süreçte anadillerini öğrenemezlerse genel bilişsel becerilerin gelişmesinin yanı sıra hem anadilini hem de ikinci dil ediniminde de istenilen başarıyı elde etmelerinde sorunlar yaşayabilirler. Bunun sonucu, öğrencinin dil becerileri ne tam anlamıyla gelişebilir ne de bu anadilde sosyalleşmedeki eksiklikler yüzünden diğer dillerin öğrenimi sağlanabilir (BMBWF, 2002).

Anadil edinimi genellikle öğrencinin bilişsel ve sosyal gelişiminde çok önemli olup düşünce süreçlerinin oluşmasında ve yapılanmasında ana etkenlerden sayılır. Bireyin kelime hazinesi ne kadar geniş olursa o kadar çok algı, anlayış ve bilişsel farklılıklar ortaya çıkar. Dolayısıyla çocuğun anadilini kullanmasındaki özgüven, öğreneceği diğer dil olan burada söz konusu olan Almanca dilini ve diğer derslerinde de göstereceği başarının sağlanmasına çok büyük bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu yüzden çocuğun anadilinin daha da gelişmesinin sağlanması ancak anadilini öğretecek uzman bir öğretmen tarafından gerçekleştirilebilir (Cillia, 2006).

İkinci Dünya Savaşından sonra yeniden yapılanmaya giden Avrupa ülkelerinden biri olan Avusturya'ya, 1960'lı yıllarda işgücü sıkıntısı sebebiyle getirilen konuk işçiler, daha sonra kalma sürelerinin uzamasından dolayı yanlarında ailelerini ve çocuklarını da getirdiler. Bundan sonra, Avusturya okulları - özellikle büyük şehirlerdeki ilkokul ve ortaokullar - ilk kez konuk işçi ailelerinin çocuklarıyla karşı karşıya geldi. İlk anadil dersleri ülkelerin ikili anlaşmalar çerçevesinde 1972 - 1991 yılları arasında Avusturya'nın batısında yer alan Vorarlberg eyaletinde Sırpça-Hırvatça, Slovence ve Türkçe dillerinde ek bir ders adı altında başlamış daha sonra farklı anadillerle birlikte Avusturya'nın diğer sekiz eyaletlerinde de anadil dersleriyle devam etmiştir. Anadil derslerini veren öğretmenler rotasyon prensibine göre geldikleri ülkeler tarafından finanse edilip yaklaşık dört veya beş yıl kaldıktan sonra kendi ülkelerine dönerek onların yerine başka öğretmenler ülkeleri tarafından gönderiliyordu. Öğretmenlerin amacı, öğrencilerin anadillerini geliştirmek, öğrencileri kendi ülkeleri hakkında bilgilendirerek kültürel bir bağın oluşmasını sağlamak ve daha sonra bu öğrenciler ülkelerine döndükten sonra zorlanmadan eğitimlerine devam etmelerine yardımcı olmaktır. Daha sonra birçok konuk işçinin yakın gelecekte ülkelerine dönmek gibi bir niyetleri olmadığı ve çocukların birçoğu Avusturya'da dünyaya geldikleri gözlemlenerek 1990 yılı başları itibarıyla ülkeler arasında yapılan ikili anlaşmalar son bularak bundan sonraki süreçte anadil dersi öğretmenleri, Avusturya Milli Eğitim Bakanlığı tarafından görevlendirilmiştir (BMBWF, 2012a; Fleck, 2002; Çınar, 1998; Cinar&Davy 1998).

2. Avusturya'da İlkokul Süreci

Avusturya'da altı yaşına gelmiş bir çocuğun zorunlu olarak 4 senelik ilkokul eğitimi başlamakla beraber özel okullar (karma ve paralı) veya devlet okulları (karma ve parasız) arasından öğrenci aileleri tarafından bir seçim yapılmaktadır. Bütün öğrencilere eğitim süresince zihinsel, duygusal, bedensel ve sosyal becerilerinin ve yeteneklerinin ortaya çıkarılması teşvik edilmektedir. Dört sene süren ilkokul eğitimi sonunda dijital çağda değişen bir toplumda kendilerine güvenen genç bireylerin yetişmeleri sağlanmaktadır (Das österreichische Schulsystem, 2020; Archan ve Mayr, 2006; Avusturya'nın Eğitim Sistemi, 2020).

Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından 6 yaşını dolduran çocukların adreslerine en yakın ilkokula kayıt yaptırmak için gerekli olan evraklar ve kayıt tarihlerini içeren bir yazı öğrenci velilerine gönderilmektedir. Ayrıca 2009 yılı itibariyle Avusturya'da 5 yaşını dolduran çocukların haftada en az 20 saat anaokuluna gitme zorunluluğu getirilmiş ve ilkokula kayıt yaptırırken her bir çocuğun gelişim süreçlerini gösteren anaokulundan verilen anaokulu dosyasını da yanlarına almaları istenmiştir. Başvuru yapılırken çocuğun okula hazır olup olmaması oyun biçiminde hazırlanan dilsel, davranış, sosyal ve duygusal faaliyetleri öğretmenler tarafından gözden geçirilir. Çocuk eğer ilkokula hazır değilse eğitim-öğretim yılının başlamasıyla ilkokullarda bulunan hazırlık sınıflarında bir sene süresince yoğun bir eğitim alır. Din dersi dışındaki derslerin tamamı sınıf öğretmeni tarafından verilir. Sınıf öğretmeni birinci sınıfta öğrencilerin performansını değerlendirmeden önce, öğrenci ve velilerin katıldığı bir değerlendirme görüşmesi yapar ve çocuklar, öğrenim ve gelişim durumları hakkında birinci dönem sonunda ve öğretim yılı sonunda yazılı bilgi alırlar. İkinci sınıftan itibaren tüm öğrencilere notla yapılan bir değerlendirme üzerinden karne verilir. Dördüncü sınıfta, veliler çocuğun ilgi alanları ve performans düzeyine göre temel genel bir eğitim veren ve dört sene sürecek olan ortaokul (Mittelschule) veya kapsamlı ve geniş genel eğitim veren orta kısmı (Unterstufe) olan bir lise hakkında bilgilendirilir. İlkokuldan ortaokula geçiş için (Mittelschule, Unterstufe) dördüncü sınıfın başarıyla tamamlanması gerekir. (Stadt Wien-İlkokul, 2020; Stadt Wien-İlkokula Başvuru, 2020; Gratis-Kindergarten in Wien, 2020; Neue Vorgaben für Schuleinschreibungen, 2020, BMBWF, 2020a).

3. Avusturya İlkokullarında Yabancılara Anadillerinin Öğretimi

İlk dil, her insanın dil edinimi sürecinde merkezi bir rol oynar. Her çocuk dünyayı dil yardımıyla keşfeder ve düzenler. Bir çocuk okula başlaması sırasında Almancayı çok az biliyor veya hiç bilmiyor olsa bile yine de ilk dilinde yaşa uygun bir dil gelişimi gösterebilir. İlk dilde sağlam bir temel, sadece ikinci dilin (Almanca) edinilmesini desteklemekle kalmaz aynı zamanda diğer yabancı dilleri öğrenmenin yanı sıra okul başarısı ve çocuğun bilişsel gelişimi için de yararlı olur. Bu nedenle okulun, bir çocuğun iki dilliliğini mümkün olduğu ölçüde teşvik etmesi, çocuğun anadilinde iletişim kurabileceği öğretmenlerin varlığını hissetmesi, duygusal düzeyde çocuk üzerinde olumlu bir etki bırakacaktır. Bu sadece göçmen çocukların özgüvenlerini güçlendirmekle kalmaz, aynı zamanda okulla özdeşleşmelerini güçlendirir ve bu da öğrenme motivasyonunun artmasına katkıda bulunabilir (BMUKK, 2009).

Anadil öğretiminin Avusturya'da düzenli olarak okul sisteminin bir parçası olması üzerine 1992-1993 eğitim-öğretim yılı itibariyle Avusturya İlköğretim müfredat eğitim programları seçmeli dersler adı altında anadilinin öğretilmesi, Federal Eğitim, Bilim ve Araştırma Bakanlığı (BMBWF) tarafından yayımlanan bir bildiriye anadil dersleri hakkında bilinmesi gereken kanunlar ve yönetmelikler yer almıştır. Avusturya okullarında anadili Almanca olmayan öğrenciler ya da vatandaşlıklarına bakılmaksızın aile içerisinde iki dilde büyüyen öğrencilerin katılımıyla birlikte anadilin öğretilmesindeki amaç, geldikleri ülke ve ebeveynlerinin konuştukları dil ve kültür karşısında yaşadıkları ülke arasında kişilik ve aidiyet duygularının unutulmaması, iki kültürlülüğün, iki dilliliğin gelişimi ve pekiştirilmesi, anadilin genel eğitim sürecinde temel oluşturması ve diğer dillerin öğrenimini sağlamaktır (BMBWF, 2002; Muttersprachlicher Unterricht, 2003; Fleck, 2002).

Avusturya ilköğretim okullarında 1972 yılı itibariyle ülkeler arasında yapılan ikili görüşmeler çerçevesinde anadil dersleri göçmen öğrencilere ilk önce Sırpça-Hırvatça, Slovence ve Türkçe verilmeye başlanmış ve günümüzde ise öğrencilere 26 farklı dilde anadil dersleri verilmeye başlanmıştır. 26 farklı dilde verilen anadil dersleri arasında öğrencilerin en çok rağbet ettiği Arapça anadil dersi 2016-2017 eğitim ve öğretim yılından itibaren hep 3. sırada gelmektedir (BMBWF, 2020b).

Federal Eğitim, Bilim ve Araştırma Bakanlığınca Avusturya genelinde 2018-2019 eğitim ve öğretim yılı örgün eğitim kurumlarında anadil derslerine katılan öğrenciler hakkında en son yapılmış olan istatistiğe göre birinciliği Türkçe (149 öğretmen/12636 öğrenci), ikinciliği Boşnakça/Hırvatça/Sırpça (122 öğretmen/8870 öğrenci), üçüncülüğü ise Arapça (32 öğretmen/3129 öğrenci) almıştır. Anadili Almanca olmayan öğrenciler veya vatandaşlıklarına bakılmaksızın aile içerisinde iki dilde büyüyen 31173 öğrencilere 415 anadil öğretmenleri tarafından 26 farklı dil - Arapça, Arnavutça, Bulgarca, Boşnakça/Hırvatça/Sırpça, Çeçence, Çekçe, Çince, Dari, Farsça, Fransızca, İgbo, İspanyolca, İtalyanca, Kürtçe (Kurmanci), Lehçe, Macarca Nepalce, Peştuca, Portekizce, Romence, Rumence, Rusça, Slovakça, Slovence, Somalice ve Türkçe- dil dersleri verilmiştir (BMBWF, 2012b).

Anadil öğretimi, aile içinde Almanca dışında bir veya daha fazla dil kullanan tüm öğrencilere yönelik olup dillerin sadece kısmen mi yoksa tamamen mi kullanılması önemli değildir. Anadil öğretimi müfredatı her bir dil için ayrı ayrı yapılandırılmamış, aksine herhangi bir dile uygulanabilecek kadar açık bir şekilde tasarlanmıştır.

Anadil öğretimi için öğretmenler Avusturya Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından seçilir, işe alınırlar ve maaşı ödenir. Çoğu anadil öğretmeni dil eğitimlerini yurtdışında edindiği için genellikle bir yılla sınırlı özel sözleşmelerle istihdam edilirler. 2007-2008 yılından itibaren bir öğretmenin on yıldan fazla ders vermesi halinde beş yıllık sözleşmeler yapılmaktadır. Anadilde eğitim gönüllülük esasına bağlı olup ilkokulda not vermeden bağlayıcı olmayan uygulamalı seçmeli bir ders olarak birinci sınıftan dördüncü sınıfa kadar haftada 2 saatle 6 saat arasında kurumsal açıdan mümkün olduğu sürece anadil dersi öğretmenleri ve sınıf öğretmenleriyle birlikte sınıflarda gerçekleştirilir. Ayrıca öğrencilerin sayıları az ise bu durumda farklı okul ve farklı sınıf seviyelerinden katılan öğrenciler birlikte gruplandırılarak anadil dersleri öğleden sonra işlenmektedir. Anadil derslerine katılan öğrencilerin dönem veya yıl sonu karnelerine katıldıklarına dair “katıldı” notu kaydedilir (BMBWF, 2002; Muttersprachlicher Unterricht, 2003; Fleck, 2002; BMBWF, 2012b; Lejri, 2010; Schulunterrichtsgesetz, 2020; Cinar, 1998).

4. Avusturya İlkokullarında Arapça Anadil Dersleri

Federal Eğitim, Bilim ve Araştırma Bakanlığı Avusturya genelinde 2018-2019 eğitim ve öğretim yılında anadil derslerine katılan öğrenciler hakkında yapılmış olduğu istatistiğe göre Arapça anadil derslerine, Avusturya'nın dokuz eyaletinden sadece doğuda yer alan ve Macaristan ile Slovakya ülkelerine sınır olan “Burgenland” eyaleti dışında bütün diğer sekiz eyaletinde katılım sağlanmıştır. Arapça anadil derslerine kayıt yaptıran öğrenci sayısının az olması nedeniyle farklı okul ve sınıf düzeylerinden katılım sağlayan öğrenciler birlikte gruplandırılmış ve anadil dersleri öğleden sonra öğrencilere verilmiştir. Arapça anadil derslerine katılım sağlayan ilkokul öğrencilerinin sayısı 2273, ortaokul öğrencilerinin sayısı 570 ve diğer eğitim kurumlarında (lise vb.) okuyan öğrenci sayısı 286 olmak üzere toplam 3129'dur. Bu öğrencilere 13 erkek 19 kadın öğretmen olmak üzere toplamda 32 öğretmen tarafından Arapça anadil dersi verilmiştir. 32 öğretmenden ikisi Mısır, biri Fas, beşi Suriye, biri Tunus, yirmi üçü ise Avusturya vatandaşlığına sahip Arap kökenli kişilerden oluşmaktadır. Anadil dersleri veren öğretmenler ya Avusturya'da ya da geldikleri ülkelerinde öğretmenlik bölümünü bitirmiş olmaları gerekmektedir (BMBWF, 2020b; Pädagogische Hochschule Steiermark, 2020).

2018-2019 eğitim ve öğretim yılında Kärnten eyaletinde Arapça anadil dersleri 11 ders saati olmak üzere 86 öğrenciye 1 öğretmen; Niederösterreich eyaletinde 26 ders saati olmak üzere 189 öğrenciye 3 öğretmen; Oberösterreich eyaletinde 27 ders saati olmak üzere 132 öğrenciye 1 öğretmen; Salzburg eyaletinde 24 ders saati olmak üzere 176 öğrenciye 3 öğretmen; Steiermark eyaletinde 35 ders saati olmak üzere 300 öğrenciye 2 öğretmen; Tirol eyaletinde 12 ders saati olmak üzere 72 öğrenciye 1 öğretmen; Vorarlberg eyaletinde 23 ders saati olmak üzere 211 öğrenciye 2 öğretmen; Wien eyaletinde ise 410 ders saati olmak üzere 1960 öğrenciye 19 öğretmen tarafından verilmiştir (BMBWF, 2020b).

4.1. Arapça Anadil Derslerinin Verildiği İlkokullar

2018-2019 yılında yapılan en son istatistiki verilere göre Arapça anadil dersleri, Kärnten eyaletine bağlı 3 ilkokulda, Niederösterreich eyaletine bağlı 12 ilkokulda, Oberösterreich eyaletine bağlı 7 ilkokulda, Salzburg eyaletine bağlı 8 ilkokulda, Steiermark eyaletine bağlı 11 ilkokulda, Tirol eyaletine bağlı 3 ilkokulda, Vorarlberg eyaletine bağlı 16 ilkokulda, Wien eyaletine bağlı 50 ilkokulda, toplamda ise 110 ilkokulda verilmiştir (Schulen mit muttersprachlichem Unterricht, 2020). Bu okulların isimleri ise şöyledir:

❖ Kärnten eyaletine bağlı Villach şehri

Volksschule, 9500 Villach, Khevenhüllergasse 16, Tel.: 042 42/ 28 55 91

Volksschule, 9500 Villach, Trattengasse 3, Tel.: 042 42/ 246 52 11

Volksschule, 9500 Villach, Heidenfeldstraße 26, Tel.: 042 42/ 335 45 10

❖ Niederösterreich eyaletine bağlı Amstetten şehri

Volksschule, 3331 Kematen an der Ybbs, Kematen, 13.A Straße 3, Tel.: 074 48/ 36 17

Volksschule, 4300 Sankt Valentin, Hauptplatz 9, Tel.: 074 35/ 521 61

Volksschule, 3300 Amstetten, Elsa-Brandström-Straße 5, Tel.: 074 72/ 616 30

• Niederösterreich eyaletine bağlı Baden şehri

Volksschule, 2540 Bad Vöslau, Raulestraße 6, Tel.: 022 52/ 719 70

• Niederösterreich eyaletine bağlı Melk şehri

Volksschule, 3390 Melk, Dr.-Wilhelm-Reich-Straße 7, Tel.: 027 52/ 526 10

• Niederösterreich eyaletine bağlı Neunkirchen şehri

Volksschule, 2620 Neunkirchen-Steinfeld, Dittrichstraße 12, Tel.: 026 35/ 627 68

• Niederösterreich eyaletine bağlı Sankt Pölten-Land şehri

Volksschule, 3100 Sankt Pölten, Kerensstraße 13, Tel.: 027 42/ 323 23 11

Volksschule, 3100 Sankt Pölten, Grillparzerstraße 8, Tel.: 027 42/ 323 22 21

Volksschule, 3100 Sankt Pölten, Otto-Glöckel-Straße 1, Tel.: 027 42/ 36 32 35

• Niederösterreich eyaletine bağlı Scheibbs şehri

Volksschule, 3250 Wieselburg, Schulstraße 5, Tel.: 074 16/ 523 11

• Niederösterreich eyaletine bağlı Waidhofen an der Ybbs şehri

Volksschule, 3340 Waidhofen an der Ybbs, Plenkerstraße 8a, Tel.: 074 42/ 524 76

• Niederösterreich eyaletine bağlı Wiener Neustadt-Stadt şehri

Volksschule, 2700 Wiener Neustadt, Baumkirchnerring 18, Tel.: 06 76/ 883 73 23 96

❖ Oberösterreich eyaletine bağlı Linz-Stadt şehri

Volksschule, 4020 Linz an der Donau, Volksfeststraße 7-11, Tel.: 07 32/ 77 81 44

Volksschule, 4020 Linz an der Donau, Südtiroler Straße 13-15, Tel.: 07 32/ 66 20 15

Volksschule, 4020 Linz an der Donau, Grillparzerstraße 49, Tel.: 07 32/ 65 23 96 18

Volksschule, 4020 Linz an der Donau, Wiener Straße 42, Tel.: 07 32/ 65 60 16

Volksschule, 4033 Linz an der Donau, Resselstraße 8, Tel.: 07 32/ 30 70 35

Volksschule, 4040 Linz an der Donau, Keplerstraße 11, Tel.: 07 32/ 73 20 22

Volksschule, 4030 Linz an der Donau, Allendeplatz 1, Tel.: 07 32/ 30 52 93

❖ **Salzburg şehri merkez**

Volksschule, 5020 Salzburg, Friedensstraße 13, Tel.: 06 62/ 62 17 14

Volksschule, 5020 Salzburg, Nelkenstraße 5, Tel.: 06 62/ 43 34 48

Volksschule, 5020 Salzburg, Pestalozzistraße 4, Tel.: 06 62/ 45 02 30

Volksschule, 5020 Salzburg, Faberstraße 8, Tel.: 06 62/ 87 52 74

Volksschule, 5020 Salzburg, Meierhofweg 4, Tel.: 06 62/ 87 96 46

Volksschule, 5020 Salzburg, Billrothstraße 4, Tel.: 06 62/ 62 10 44

• **Salzburg eyaletine bağlı Hallein şehri**

Volksschule, 5400 Hallein, Ferchlstraße 30, Tel.: 062 45/ 802 16

• **Salzburg eyaletine bağlı Zell am See şehri**

Volksschule, 5700 Zell am See, Schulstraße 2 B, Tel.: 065 42/ 725 13

❖ **Steiermark eyaletine bağlı Graz şehri**

Volksschule, 8020 Graz, Algersdorfer Straße 11, Tel.: 03 16/ 872 67 60

Volksschule, 8051 Graz-Gösting, Augasse 81, Tel.: 03 16/ 68 49 29

Volksschule, 8020 Graz, Reiherrstadlgasse 48, Tel.: 03 16/ 872 68 50

Volksschule, 8020 Graz, Grenadiergasse 1, Tel.: 03 16/ 71 29 76

Volksschule, 8010 Graz, Brockmannngasse 119, Tel.: 03 16/ 83 02 33

Volksschule, 8020 Graz, Am Fröbelpark 1-3, Tel.: 03 16/ 872 70 70

Volksschule, 8020 Graz, Lagergasse 41, Tel.: 03 16/ 872 67 50

• **Steiermark eyaletine bağlı Judenburg şehri**

Volksschule, 8750 Judenburg, Lindfeldgasse 7, Tel.: 035 72/ 826 53

• **Steiermark eyaletine bağlı Knittelfeld şehri**

Volksschule, 8720 Knittelfeld, Gaalerstraße 7, Tel.: 035 12/ 822 15

• **Steiermark eyaletine bağlı Leoben şehri**

Volksschule, 8700 Leoben-Leitendorf, Fröbelgasse 3, Tel.: 038 42/ 406 27 44

Volksschule/Sonderschule, 8700 Leoben, Kerpelystraße 13, Tel.: 038 42/ 406 27 46

❖ **Tirol eyaletine bağlı Innsbruck şehri**

Volksschule, 6020 Innsbruck, Wörndlestraße 3, Tel.: 05 12/ 34 42 77

• **Tirol eyaletine bağlı Landeck şehri**

Volksschule, 6500 Landeck, Schulhausplatz 2, Tel.: 054 42/ 653 47

• **Tirol eyaletine bağlı Schwaz şehri**

Volksschule, 6130 Schwaz, Franz-Josef-Straße 26, Tel.: 052 42/ 695 05 00

❖ **Vorarlberg eyaletine bağlı Bludenz şehri**

Volksschule, 6700 Bludenz, Bludenz-Mitte, Sankt-Peter-Straße 1, Tel.: 055 52/ 309 80

Volksschule, 6714 Nüziders, Schulgasse 10, Tel.: 055 52/ 66 82 86

Volksschule, 6780 Schruns, Jakob-Stemer-Weg 1, Tel.: 055 56/ 72 43 58 00

• **Vorarlberg eyaletine bağlı Bregenz şehri**

Volksschule, 6900 Bregenz, Augasse 6, Tel.: 055 74/ 410 27 10

Volksschule, 6900 Bregenz-Rieden, Mariahilfstraße 54, Tel.: 055 74/ 410 27 20

Volksschule, 6971 Hard, Seestraße 58, Tel.: 055 74/ 69 76 10

Volksschule, 6952 Hittisau, Platz 406, Tel.: 055 13/ 24 23 48

Volksschule, 6973 Höchst-Unterdorf, Gaißauer Straße 10, Tel.: 055 78/ 754 85

Volksschule, 6911 Lochau, Landtstraße 28, Tel.: 055 74/ 441 86

• **Vorarlberg eyaletine bağlı Dornbirn şehri**

Volksschule, 6850 Dornbirn, Schulgasse 42, Tel.: 055 72/ 228 05

Volksschule, 6845 Hohenems, Kirchplatz 1, Tel.: 055 76/ 771 66

Volksschule, 6890 Lustenau-Kirchdorf, Rathausstraße 9, Tel.: 055 77/ 81 81 43 40

• **Vorarlberg eyaletine bağlı Feldkirch şehri**

Volksschule, 6800 Feldkirch, Fidelisstraße 20, Tel.: 055 22/ 373 77

Volksschule, 6807 Feldkirch-Tisis, Josef-Mähr-Straße 5, Tel.: 055 22/ 767 57

Volksschule, 6822 Satteins, Schulplatz 5, Tel.: 055 24/ 85 11

Volksschule, 6840 Götzis, Blattur 37, Tel.: 055 23/ 516 02

❖ **Wien eyaletine bağlı Leopoldstadt (2. Bölge)**

Volksschule, 1020 Wien, Novaragasse 30, Tel.: 01/ 214 72 73

Volksschule, 1020 Wien, Schönngasse 2, Tel.: 01/ 729 71 79

Volksschule, 1020 Wien, Vereinsgasse 29, Tel.: 01/ 214 32 94

Volksschule, 1020 Wien, Vorgartenstraße 191, Tel.: 01/ 726 39 35

• **Wien eyaletine bağlı Landstraße (3. Bölge)**

Volksschule, 1030 Wien, Dietrichgasse 36, Tel.: 01/ 714 57 03

Volksschule, 1030 Wien, Kleistgasse 12, Tel.: 01/ 798 61 31

• **Wien eyaletine bağlı Wieden (4. Bölge)**

Volksschule, 1040 Wien, Waltergasse 16, Tel.: 01/ 587 62 16

• **Wien eyaletine bağlı Margareten (5. Bölge)**

Volksschule, 1050 Wien, Einsiedlergasse 7, Tel.: 01/ 544 57 10

• **Wien eyaletine bağlı Josefstadt (8. Bölge)**

Volksschule, 1080 Wien, Pfeilgasse 42b, Tel.: 01/ 406 26 42

• **Wien eyaletine bağlı Alsergrund (9. Bölge)**

Volksschule, 1090 Wien, Gilgegasse 12, Tel.: 01/ 405 54 33

Volksschule, 1090 Wien, Grünentorgasse 9, Tel.: 01/ 319 53 18

- **Wien eyaletine bağlı Favoriten (10. Bölge)**

Volksschule, 1100 Wien, Quellenstraße 142, Tel.: 01/ 66 02 01 94

Volksschule, 1100 Wien, Jagdgasse 22, Tel.: 01/ 606 54 15

Volksschule, 1100 Wien, Knöllgasse 59, Tel.: 01/ 604 01 29

Volksschule, 1100 Wien, Neilreichgasse 111, Tel.: 01/ 616 15 60

- **Wien eyaletine bağlı Simmering (11. Bölge)**

Volksschule, 1110 Wien, Brehmstraße 9, Tel.: 01/ 749 14 46

Volksschule, 1110 Wien, Molitorgasse 11, Tel.: 01/ 749 17 07

Volksschule, 1110 Wien, Münnichplatz 6, Tel.: 01/ 76 23 54

- **Wien eyaletine bağlı Meidling (12. Bölge)**

Volksschule, 1120 Wien, Haebergasse 1a, Tel.: 01/ 815 81 55

Volksschule, 1120 Wien, Johann-Hoffmann-Platz 20, Tel.: 01/ 815 81 78

Volksschule, 1120 Wien, Rothenburgstraße 1, Tel.: 01/ 804 91 05

Volksschule, 1120 Wien, Ruckergasse 42, Tel.: 01/ 815 81 79

Volksschule, 1120 Wien, Am Schöpfwerk 27, Tel.: 01/ 667 62 73

- **Wien eyaletine bağlı Rudolfsheim-Fünfhaus (15. Bölge)**

Volksschule, 1150 Wien, Friesgasse 10, Tel.: 01/ 893 00 96

Volksschule, 1150 Wien, Goldschlagstraße 14-16, Tel.: 01/ 982 46 09

Volksschule, 1150 Wien, Johnstraße 40, Tel.: 01/ 982 24 87

Volksschule, 1150 Wien, Selzergasse 19, Tel.: 01/ 982 07 06

Volksschule, 1150 Wien, Ortnergasse 4, Tel.: 01/ 89 36 40 31 11

- **Wien eyaletine bağlı Ottakring (16. Bölge)**

Volksschule, 1160 Wien, Gaullachergasse 49, Tel.: 01/ 406 01 03

Volksschule, 1160 Wien, Brüsslgasse 18, Tel.: 01/ 492 10 49

Volksschule, 1160 Wien, Liebhartsgasse 19-21, Tel.: 01/ 493 15 87

- **Wien eyaletine bağlı Hernals (17. Bölge)**

Volksschule, 1170 Wien, Rötzergasse 2-4, Tel.: 01/ 409 12 20

- **Wien eyaletine bağlı Währing (18. Bölge)**

Volksschule, 1180 Wien, Klettenhofergasse 3, Tel.: 01/ 406 44 80

Volksschule, 1180 Wien, Schulgasse 57, Tel.: 01/ 406 99 89

- **Wien eyaletine bağlı Döbling (19. Bölge)**

Volksschule, 1190 Wien, Oskar-Spiel-Gasse 3, Tel.: 01/ 37 02 50 21 11

Volksschule, 1190 Wien, Pantzergasse 25, Tel.: 01/ 369 42 45

- **Wien eyaletine bağlı Brigittenau (20. Bölge)**

Volksschule, 1200 Wien, Treustraße 55, Tel.: 01/ 330 75 61

Volksschule, 1200 Wien, Greiseneckergasse 29, Tel.: 01/ 332 63 49

Volksschule, 1200 Wien, Leystraße 34, Tel.: 01/ 332 85 52

Volksschule, 1200 Wien, Vorgartenstraße 95-97, Tel.: 01/ 330 31 52

Volksschule, 1200 Wien, Dietmayrgasse 3, Tel.: 01/ 332 91 27

- **Wien eyaletine bağlı Floridsdorf (21. Bölge)**

Volksschule, 1210 Wien, Dr.-Skala-Straße 43-45, Tel.: 01/ 292 53 50

Volksschule, 1210 Wien, Jochbergengasse 1, Tel.: 01/ 292 25 61

Volksschule, 1210 Wien, Mengergasse 33, Tel.: 01/ 27 01 16 81 11

Volksschule, 1210 Wien, Pastorstraße 29, Tel.: 01/ 259 61 03

Volksschule, 1210 Wien, Priessnitzgasse 1/I, Tel.: 01/ 278 22 37

Volksschule, 1210 Wien, Priessnitzgasse 1-3/II, Tel.: 01/ 270 06 13

Volksschule, 1210 Wien, Adolf-Loos-Gasse 2, Tel.: 01/ 256 87 27

- **Wien eyaletine bağlı Donaustadt (22. Bölge)**

Volksschule, 1220 Wien, Meissnergasse 1, Tel.: 01/ 203 21 31

Volksschule, 1220 Wien, Mira-Lobe-Weg 4, Tel.: 01/ 258 11 98

4.2. İlkokullarda Arapça Anadil Öğretiminin Hedefleri

Arapça anadili öğretiminin hedefi, iki dilliliği geliştirmek ve pekiştirmekle beraber iki kültür arasında yaşayan öğrencilerin kişisel gelişimini ve kimlik oluşumunu desteklemektir. Bu hedefler doğrultusunda ilkokul 1. ve 2. sınıflarında beklenen kazanımlar; okul öncesinde kazanılan dil becerilerinin korunması, sürdürülmesi ve geliştirilmesi, kavram oluşumunun geliştirilmesi, anadil ve Almanca da zıt yapılar hakkında temel bilgiler, iletişim becerilerinin genişletilmesi, menşe ülke hakkında temel bilgilerin verilmesi, iki kültürlü süreç üzerine düşünme ve inceleme, kültürlerarası projelerin uygulanması. İlkokul 3. ve 4. sınıflarında beklenen kazanımlar ise; ilkokul 1.ve 2.sınıf düzeyinde edinilen dil becerilerinin korunması, sürdürülmesi ve geliştirilmesi, kelime dağarcığının geliştirilmesi, anadil ve Almanca da zıt yapılar hakkında temel bilgiler, iletişim becerilerinin genişletilmesi, menşe ülke hakkında temel bilgilerin verilmesi, iki kültürlü süreç üzerine düşünme ve inceleme, kültürlerarası projelerin uygulanmasıdır (Volksschul-Lehrplan 2020).

4.3. Arapça Anadil Dersleri Kayıtları, Okul Kitapları ve Öğretim Materyalleri

Arapça anadil ders kayıtları diğer anadil dersleri gibi genellikle ilkokula ilk kayıt yapıldığı zaman veya bir sene sonraki katılım için 2. dönemin başlarında verilen kayıt günleri içinde tahsis edilen anadil ders kayıt belgeleri doldurularak veliler tarafından imzalı bir şekilde müdüriyete verilir. Bunun dışında kayıt tarihlerini kaçıran öğrencilerin ise tahsis edilen ders saatlerinin bölünmemesi koşuluyla kayıtları alınır. Arapça anadil derslerine katılacak öğrenci sayısının en az 10 olması gerekmektedir. Arapça anadil dersinde kullanılan ders kitapları ise Abdel-Rauf En-Najjar, Slimane Bou Chouicha, Chokri El-Hamrouni ve Fadhel Bedda tarafından Federal Eğitim, Bilim ve Araştırma Bakanlığı (BMBWF) bünyesinde hazırlanmış olup okul kitap listesinden anadil dersi öğretmenleri vasıtasıyla öğrenciler için parasız temin edilir. Ders kitaplarının yanı sıra anadil derslerine katılan her bir öğrenciye Arapça-Almanca bir sözlük de dağıtılır. Anadil dersi öğretmenleri Arapça ders kitaplarının yanı sıra kendi imkanları ile aldıkları eğitim kitapları, hazırladıkları eğitim materyallerini de derslerinde kullanmaktadır (BMBWF, 2002; Muttersprachlicher Unterricht, 2003; Demir&Karakrök, 2016; Fleck, 2002; BMBWF, 2012b; Lejri, 2010; Schulunterrichtsgesetz, 2020).

- **İlkokul 1. sınıf öğrenciler için kullanılan Arapça Kitabı: (العربية الميسرة-القراءة والتمارين 1). Kolay Arapça-Okuma ve Alıştırmalar 2. Editions Granada, 2008 (6 yaş+110 sayfa).**

Kitap 105 sayfadır. Kitabın kapak sayfasında bulunan (*Common European Framework of Reference for Languages*) amblemi ile kitabın Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programına göre hazırlandığı anlaşılmaktadır. Kitap 14 üniteden oluşmaktadır ve her ünite kendi içerisinde Arap alfabesinde bulunan 28 harfe göre şekillendirilmiştir. Her ünite kendi içerisinde dört temel dil

becerisine yönelik etkinlikler içeren (okuma, anlama, yazma ve dinleme) kısa bölümlerden oluşmaktadır. Ünitelerin sonunda ise alıştırmalar verilmiştir. Üniteler başlamadan önce ünite içerisinde yer alacak harfi gösteren tanıtıcı büyük bir resim bulunmaktadır. Her harf imla kurallarına göre nasıl yazıldığını gösteren resimlerle birlikte harf ve kelimelerle boşluk doldurma, resimlerin altlarında verilen kelimelerin tamamlanması, kelimelerin resimlerle birleştirilmesi, zıt kelimelerin bulunması gibi alıştırmalarla da desteklenmiştir.

- **İlkokul 2. sınıf öğrenciler için kullanılan Arapça Kitabı: (العربية الميسرة-القراءة والتمارين 2). Kolay Arapça-Okuma ve Alıştırmalar 2. Editions Granada, 2008 (7 yaş+78 sayfa).**

Kitap 78 sayfadır. Kitabın kapak sayfasında bulunan (Common European Framework of Reference for Languages) amblemi ile kitabın Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programına göre hazırlandığı anlaşılmaktadır. Kitap 12 üniteden oluşmaktadır ve üniteler ya bir diyalog ya da bir hikâye ile başlıyor. Verilen okuma parçalarında geçen fiillerin açıklanmasıyla birlikte geçmiş zaman, şimdiki zaman ve emir kiplerinden oluşan cümleler ve alıştırmalar yer almaktadır. Üniteler içerisinde verilen sorulara cevaplar istenmekte olup resimlerle desteklenmiştir. Bununla birlikte soru edatları, sıfatlar, ismin halleri, tekil-çoğul ve zarflar öğretilmeye çalışılmıştır.

- **İlkokul 3. sınıf öğrenciler için kullanılan Arapça Kitabı: (العربية الميسرة-القراءة والتمارين 3). Kolay Arapça-Okuma ve Alıştırmalar 2. Editions Granada, 2008 (8 yaş+91 sayfa).**

Kitap 91 sayfadır. Kitabın kapak sayfasında bulunan (Common European Framework of Reference for Languages) amblemi ile kitabın Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programına göre hazırlandığı anlaşılmaktadır. Kitap 12 üniteden oluşmaktadır. Her ünite eğitici bir hikâye ile başlıyor. Hikayelerde geçen önemli kelimeler açıklanıp eş anlamlarına yer verildiği gibi gelecek zaman, olumsuzluk veren edatlar, fiil çeşitleri, fiil çekimleri, işaret zamirleri, iyelik zamirleri, eril ve dişiliği gösteren işaretler de yer almıştır. Üniteler sonunda verilen alıştırmalarda soru-cevap, boşluk doldurma, harflerin birleştirilmesi, doğru-yanlış gibi egzersizlerle Arapça dilbilgisi öğretilmeye çalışılmıştır.

- **İlkokul 4. sınıf öğrenciler için kullanılan Arapça Kitabı: (العربية الميسرة-القراءة والتمارين 4). Kolay Arapça-Okuma ve Alıştırmalar 2. Editions Granada, 2008 (9 yaş+91 sayfa).**

Kitap 91 sayfadır. Kitabın kapak sayfasında bulunan (Common European Framework of Reference for Languages) amblemi ile kitabın Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programına göre hazırlandığı anlaşılmaktadır. Kitap 12 üniteden oluşmaktadır. Her ünite bir hikâye ile başlıyor. Hikayelerde geçen önemli kelimeler açıklanıp eş anlamlarına yer verildiği görülmektedir. Alıştırmalarda hikâyeye yönelik sorulara cevap verme, eşleştirme, boşluk doldurma, cümle tamamlama, verilen resimleri betimleme, özne-fiil-nesne ilişkisi, tamlama, belirleyici ön ekler, isim-fiil gibi Arapça dilbilgisi öğretilmeye çalışılmıştır.

4.4. Arapça Anadil Derslerine Katılan Öğrenciler

Arap kökenli öğrencilerin ebeveynlerinin farklı Arap ülkelerinden (Fas, Filistin, Kuveyt, Libya, Mısır, Sudan, Suriye, Tunus) olması sebebiyle Arapça anadil derslerine katılan öğrenciler evlerinde fasih Arapça yerine kendi ülke lehçelerini konuşmaktadırlar. Okula geldiklerinde ise fasih Arapça öğrenmektedir. Öğrenci sayısının az olması nedeniyle tayin edilen merkezi bir ilkokulda toplu Arapça dersleri öğleden sonra verilmektedir. Öğleden sonra verilen Arapça derslere katılım sağlayan öğrencilerin yaşları 6-10 yaş arasında olup yeni başlayanlar ve ileri düzeyde olanlar arasında sınıflandırılarak gruplar oluşturulmaktadır. Birçok veli, çocuklarını derse katılım sağlamalarından dolayı çeşitli şekilde ödüllendirmektedir. Arapça anadil derslerinde, öğrencilerin yaşlarına uygun kelime dağarcığının oluşturulması, iletişim becerilerinin geliştirilmesi, okuma-yazma becerilerinin kazandırılması, dil bilgisi ve imla konularının da öğretilmesiyle birlikte öğrencilerin öğrendikleri fasih Arapçayla basılı medyayı takip edebilecek, kitap okuyabilecek ve

Arapça metinler yazabilecek bir konuma gelmesi sağlanarak kültürel kimliğin oluşturulmasına yardımcı olunmaktadır. Farklı lehçelere sahip olan öğrenciler okulda birbirleriyle Arapça konuşmazlar. Çünkü lehçeler arasındaki fark, iletişimi zorlaştırır veya imkânsız hale getirebilir. Bundan dolayı fasih Arapça günlük konuşma dili olarak kullanılmadığından, öğrenciler iletişim dili olarak teneffüslerde, öğleden sonraki etütlerde ve okul dışı aktivitelerde Almanca konuşmaları hatta çocukların evde ebeveynleriyle Arapça konuşmalarına rağmen kardeşleriyle Almanca konuşmayı tercih ettikleri gözlemlenmiştir. Derse katılan öğrencilerin velileri, çocuklarının akrabalarla iletişim kurarak geleneklerinin devamının sağlanmasını ve anadilde okuma ve yazma becerilerinin ilerlemesiyle kimliklerinin güçlenerek çocuklarının daha sağlam, daha güvenli ve hoşgörülü bireyler olmasını istemektedirler (Lejri, 2010; Khan-Svik 2005).

Sonuç

Betimleyici araştırma ve literatür taraması yönteminin kullanıldığı bu çalışmada, Avusturya devleti dil politikaları çerçevesinde Avusturya ilkokullarında ikinci dil ediniminin (Almanca) önemine binaen, Arap kökenli öğrencilere verilen Arapça anadil dersleri incelenmiştir. Avusturya vatandaşı veya Arap göçmen çocukların kendilerine özgüven duymaları, bir kişilik ve kimlik oluşumunun geliştirilmesi, gelmiş oldukları ülkelerin kültürel özelliklerini özümseyerek daha sağlam bir yapıya dönüştürme imkânını bulabilmeleri için, Arapça anadil derslerine katılmaları sağlanmaya çalışılmıştır.

Arapça anadil öğretimi 1990'lı yıllarda uygulanmaya başlanmış ve zamanla Avusturya'nın sekiz eyaletinde bulunan eğitim kurumlarında yaygınlaşmıştır. En son istatistiki verilere göre 26 farklı anadil dersleri arasında Türkçe birinciliği, ikinciliği Boşnakça/Hırvatça/Sırpça üçüncülüğü ise Arapça almıştır. Arapça anadil derslerine katılım sağlayan ilkokul öğrencileri 2273, ortaokul öğrencileri 570 ve diğer eğitim kurumlarında (lise vb.) okuyan 286 öğrenci olmak üzere toplamda 3129 öğrenciye, 13 erkek öğretmen ve 19 kadın öğretmen olmak üzere toplamda 32 öğretmen tarafından Arapça anadili dersi verilmiştir. 32 öğretmenden ikisi Mısır, biri Fas, beşi Suriye, biri Tunus, yirmi üçü ise Avusturya vatandaşlığına sahip Arap kökenli kişilerden oluşmaktadır.

Arapça anadil dersleri, Kärnten eyaletine bağlı 3 ilkokulda 11 ders saati olmak üzere 86 öğrenciye 1 öğretmen, Niederösterreich eyaletine bağlı 12 ilkokulda 26 ders saati olmak üzere 189 öğrenciye 3 öğretmen, Oberösterreich eyaletine bağlı 7 ilkokulda 27 ders saati olmak üzere 132 öğrenciye 1 öğretmen, Salzburg eyaletine bağlı 8 ilkokulda 24 ders saati olmak üzere 176 öğrenciye 3 öğretmen, Steiermark eyaletine bağlı 11 ilkokulda 35 ders saati olmak üzere 300 öğrenciye 2 öğretmen, Tirol eyaletine bağlı 3 ilkokulda 12 ders saati olmak üzere 72 öğrenciye 1 öğretmen, Vorarlberg eyaletine bağlı 16 ilkokulda 23 ders saati olmak üzere 211 öğrenciye 2 öğretmen, Wien eyaletine bağlı 50 ilkokulda 410 ders saati olmak üzere 1960 öğrenciye 19 öğretmen verilmiştir.

Avusturya ilkokullarında verilen Arapça anadili öğretiminin entegrasyon ve kimlik oluşumuna yardımcı olması ve iki kültürlülüğün gelişimi, iki dilliliğin gelişmesi ve pekiştirilmesi için çaba gösterilmiştir.

Kaynakça

Archan, Sabine ve Thomas, Mayr (2006). Berufsbildung in Österreich Kurzbeschreibung. Cedefop Panorama series; 124. Luxemburg: Amt für amtliche Veröffentlichungen der Europäischen Gemeinschaften

Avusturya'nın Eğitim Sistemi (2020, Haziran, 20).
https://www.bic.at/downloads/tr/brftipps/0_1_bildungssystem_tr.pdf

Bildungswege in Österreich (2019, Haziran, 20).
<https://www.bmbwf.gv.at/Themen/schule/schulsystem/sa.html>

- BMBWF (2002, Mayıs, 20). <https://www.yumpu.com/de/document/read/21729689/den-ersten-schritt-gehen-wir-gemeinsam-bundesministerium-fur->
- BMBWF (2012a, Haziran, 20). https://www.schule-mehrsprachig.at/fileadmin/schule_mehrsprachig/redaktion/hintergrundinfo/info1-12.pdf
- BMBWF, (2012b). Gesetzliche Grundlagen schulischer Maßnahmen für SchülerInnen mit anderen Erstsprachen als Deutsch - Gesetze und Verordnungen, 16. aktualisierte Auflage
- BMBWF (2020a, Haziran, 20). <https://www.bmbwf.gv.at/Themen/schule/schulsystem/sa/vs.html>
- BMBWF (2020b). Informationsblätter zum Thema Migration und Schule. Der muttersprachliche Unterricht in Österreich Statistische Auswertung für das Schuljahr 2018/19, Nr. 5/2020, 21. aktualisierte Auflage,
- BMUKK (2009). Informationsblätter des Referats für Migration und Schule. Der muttersprachliche Unterricht in Österreich. Zehnjahresübersicht für die Schuljahre 1998/99 bis 2007/08.
- Cillia, Rudolf (2006). Spracherwerb in der Migration; In: Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Kultur: Informationsblätter des Referats für Interkulturelles Lernen, Nr. 3, 9. aktualisierte Auflage.
- Cillia, Rudolf (1998). Mehrsprachigkeit und Herkunftssprachenunterricht in europäischen Schulen, In: Cinar, Dilek (Hrsg.) (1998): Gleichwertige Sprachen? Muttersprachlicher Unterricht für die Kinder von Einwanderern; Forschungsbericht des BMUK, Studien Verlag, 229-288.
- Cinar, Dilek (1998). *Gleichwertige Sprachen? Muttersprachlicher Unterricht für die Kinder von Einwanderern*; Forschungsbericht des BMUK, Studien Verlag.
- Cinar, Dilek ve Davy, Ulrike (1998): Von der Rückkehrförderung zum Interkulturellen Lernen: Rahmenbedingungen des muttersprachlichen Unterrichts. In: Gleichwertige Sprachen? Muttersprachlicher Unterricht für die Kinder von Einwanderern. Studien Verlag, 23-80.
- Das österreichische Schulsystem (2020, Haziran, 20). <https://www.bmbwf.gv.at/Themen/schule/schulsystem.html>
- Demir, Hüseyin&Karakök, Tunay (2016). Der muttersprachliche Türkischunterricht im islamischen Realgymnasium in Wien. *Journal of History School (JOHS)*, sayı: 28, s. 393 – 405. DOI No: <http://dx.doi.org/10.14225/Joh1013>
- Fleck, Elfie (2002, Haziran, 20). Der muttersprachliche Unterricht. http://www.bmukk.gv.at/medienpool/16066/mutt_unterr_fleck.pdf
- Gratis-Kindergarten in Wien (2020, Haziran, 20). <https://www.wien.gv.at/bildung-forschung/gratis-kindergarten.html>
- Grosse, Ingrid (2000). Die Bedeutung der Muttersprachenförderung für den Zweitspracherwerb, Eine Untersuchung zur Deutschkompetenz von Migrantenkindern aus Ex-Jugoslawien und der Türkei. Diplomarbeit Universität Wien.
- Guus ve Yağmur, (2013, Haziran, 20). *Dil Zengini Avrupa Avrupa'da Çokdillili Politika ve Uygulama Eğilimleri*. https://www.teachingenglish.org.uk/sites/teacheng/files/LRE_Turkish_Dil_Zengini_Avrupa_%E2%80%93_Avrupa%E2%80%99da_c%CC%A7okdillili_politika_ve_uygulama_eg%CC%86ilimleri.pdf
- Khan-Svik, Gabriele (2005): Muttersprachliche Bildungseinrichtungen in Wien. In: Erziehung & Unterricht, 1-2/2005, öbv&hpt Verlag, 116-178.

- Lehrplan der Volksschule, (2012, Haziran, 20). https://www.bmbwf.gv.at/dam/jcr:fde2450a-10f5-41ca-8e17-b99fae8d7b90/medien_lp_vs_25727.pdf
- Lejri, Raoudha (2010). Muttersprachlicher Arabisch-Unterricht an Pflichtschulen in Wien. Diplomarbeit, Universität Wien.
- Muttersprachlicher Unterricht, (2003, Haziran, 20). https://www.bmbwf.gv.at/dam/jcr:af897cab-0437-4a9f-b47f-afbb8aaa0293/VS9T_Muttersp_3937.pdf
- Neue Vorgaben für Schuleinschreibungen (2020, Haziran, 20). <https://www.vienna.at/neue-vorgaben-fuer-schuleinschreibungen/6483400>
- Pädagogische Hochschule Steiermark, (2020, Temmuz, 20). <https://bimm.at/muttersprachlicher-unterricht-erstsprachen-unterrichten-im-kontext-von-migration/>
- Stadt Wien-İlkokul (2020, Haziran, 20). <https://www.wien.gv.at/tr/egitim/okulsistemi/ilkokul/>
- Stadt Wien-İlkokula Başvuru (2020, Haziran, 20). <https://www.wien.gv.at/tr/egitim/okulsistemi/ilkokul/basvuru.htm>
- Schulunterrichtsgesetz, (2020, Haziran, 20). <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10009600>
- Schulen mit muttersprachlichem Unterricht, (2020, Haziran, 20). http://www.schule-mehrsprachig.at/fileadmin/schule_mehrsprachig/redaktion/muttersprachlicher_unterricht/191001_schulliste18-19_mu.pdf
- Volksschul-Lehrplan (2020, Haziran, 20). https://www.bmbwf.gv.at/Themen/schule/schulpraxis/lp/lp_vs.html#heading_____Freigegebenstaende_und_unverbindliche_Uebungen